

MAGYAR KURIR.

Indult Bécsből, Pénteken, December' 29-dikén, 1826.

Nagy Britannia.

Két nevezetes beszéddel vagyunk adósok Olvasóinknak, tudniillik a' Lord Bathurst és Canning Minister urak' beszédjeikkel, mellyekben ők azon indító okokat eléadták, mellyek a' Királyt arra indították, hogy most Spanyol ország ellen az Anglus nemzettől hadi segédelmet kérjen. Itt következnek kivonásban ezen két beszédek: — „

„A' Lord Bathurst úr beszédének foglalata. „Lehetetlen vala, úgy mond, észre nem vennünk, hogy a' Pedro Császár által Portugalliának adatott Constitúció, bár melly igen különböző legyen is Karakterére nézve attól, mellyet a' Cortesek adtak volt Portugalliának, mindazáltal tsakugyan ez is nagyon fel fogná tüzesíteni az indulatosságot. A' Portugalliai békételenek által-pártoltak vala Spanyol országba; s a' mi Madridban lévő Követünk Lamb úr meghívta ezen Országlószekeket, hogy velkeztesse-ki őket fegyvereikből.

„A' Spanyol Országlószekek mindent megígért, de semmit se tellyesített, mellyért Frantzia ország is nyilván kijelentette békételenkedését, midőn a' maga Követjét Madridból vissza hívatta. Lamb úr is fenyegetődött, hogy ő is hasonló képpen oda fogja Madridot hagyni, ha a' Portugalliai Udrarnak eleget nem akarnak tenni. Azonközben a' Portugallus pártosok béütöttek Portugalliába, még pedig, a' mi egy nevezetes környüllás, nem O-Kástilia,

hanem Extremadura felől. Ezen tartományban történt, hogy a' Spanyol Tisztikarok által jól felkészített nagy számú fegyveres sergek s éppen a' Spanyol Országlószekek szemei előtt, egész nyilvánossággal beütöttek Portugalliába. A' Spanyol Kormányozó még azt is megparantsolta, hogy elegendő ágyuk és ágyuzó készületek adattassanak az Insurgenseknek. Ezen környüllások indították az Anglus Országlószekeket arra, hogy fegyvereseket küldjön Lisbonába, úgy mindazonáltal, hogy egyszersmind semmi eszközöket próbálatlan ne hagyjon, mellyek arra szolgálhatnának, hogy a' két Országok között fennforgó ellenségeskedések eltsendesítettessenek.

„Illy czélzással küldettettek vala a' Madridi Anglus Követhez a' szükséges útastások, midőn egyszersmind, a' Portugallus Országlószekeknél is minden lépések úgy tétettek vala, hogy ez, minden a'-féle eszközöknek elővettetésétől megtartóztassa magát, mellyek, a'-nélkül, hogy Portugalliának oltalmaztatására sürgetőképpen szükségesek nem lévén, inkább tsak a' részrehajlásoknak egymás ellen való nagyobb felingerlésére szolgálának.“

Ezen beszéd után a' Király' Izenetére adandó Megköszönő Jovallatot olvastafel a' Minister, melly e' volt: — „

„A' Pairek' Háza meghatározza, hogy Király ő Felségének alázatos köszönetet adasson-átal, azon Izenetért melly által őtet azon tudósításra figyelmetessé tette, melly a' Portugalliai Régens Princzaszszony-

től hozzá érkezett, ki is az Anglia és Portugallia között régen fennálló kötéseknél szerént az Anglus Országlószéktől a Spanyol Ország részéről való megtámadtatás ellen oltalmaztatásra való segédelmét kíván. Ezen Ház egy értelemben van mind azokra a tudósításokra nézve Király ő Felségével, hogy, ámbár a Madridi Udvar az Anglus Király ő Felsége sa maga Szövetségese a Frantzia Király feladásaikra minden féle ígéretekkel tett, milyen volt a többek között, hogy ő Spanyol Királyi Felsége Portugalliát se maga megtámadni se más által megtámadtatni nem akarja, azonban mind e mellett, Spanyol Országban olly egyezések tétettek a Spanyol Tisztikaroknak tulajdon szemek előtt, hogy az oda által ment Portugallus Regementek, onnét fegyveres kézzel Portugalliába által üssenek, s által is ütöttek, ámbár a Spanyol Országlószék nyilván és több ízben megígérte vala, hogy ezen Regementeket a fegyverből ki fogja vetkezteni.

„Ezen Ház reménli, hogy Király ő Felségének iparkodásai; mellyek oda czélznak, hogy a Spanyol Országlószék a Portugallus Insurgensekkel való egyetértésnek következéseire figyelmetessé tétődjék, szerentsés véget fognak érni, és arra kéri ezen Ház ő Felségét, hogy higgye-el, hogy ennek buzgóságához és hűséges hajlandóságához mindenekben számot tartbat, a mi Portugalliának, ennek a Nagy Britannia legrégibb Szövetségésének minden külső ellenség ellen való oltalmaztatására szükséges képpen meg fog kívánatni.“

Minister Bathurst után Lord Holland beszélt. Egy pár szóval úgy nyilatkozattatta ki magát, hogy ő nagyon távol lévén attól, hogy a Király beszédére adandó Köszönettel ellenkezze, azt még semelőzheti-el, hogy arra nézve, a mi a Király Izenetében Frantzia Országról mon-

datott, még fontos vetekedések fordulhatnak elé. Megemlittetik ugyan ezen Izenetben, hogy a Spanyol Királynál tétett nyilatkozatásokban a Frantzia Országlószék is részt vett, hanem arról semmi szó nintsen benne, hogy minémü tulajdonságú lehetett ezen részvétel, mellyet szükség volna tudni, valamint szintén azt is, hogy valyon, ha ezen Hatalmasság, ha tsakugyan módja volna, hogy tselekedettel is részesülhessen a dologban, megelegethetné ő tsak a beszéddel?

Lord Lansdown is így ítelt, mondván, hogy ő ezen Portugalliai történeteket nem annyira a Spanyol Országlószéknek, mint egy bizonyos fiktizio Intrigájának tulajdonítja. — (Ezen Intrigát elégségesen kimagyarázta e napokban a Párisi Csillag).

A Párisi Házában legkissébb ellenmondás nélkül helybe hagyatott a Király Izenetére adandó Köszönnet.

Univ. Az Alsó Házban, mint a Minister Canning úr itt következő beszédéből kilátszik, nem hogy ellenzettek volna a Király kívánságát, hanem inkább azért gántoskodtak némelylek az ellenző részen lévők közzül a Ministerek ellen, hogy igen sokáig késedelmezték ezen Spanyol ország ellen való Nyilatkozatással. — Itt következik a Canning úr beszéde is, de ez is tsak kivonásban, mert olly hosszú, hogy egészen ide iktatni lehetetlen: —

„Mint hogy a Király Izenetében olly eszközöknek elővételését jóvallották az ő Felsége Ministerei, mellyeknek hadakozás lehetne a következése, tehát már most az ő köteleessége, azon indító okokat a Parlamentum elejibe terjeszteni, mellyek őket ezen lépésre határozták.“

„En bizonyossá tehetem ezen Házat, hogy nintsenek olly rendű és rangú emberék, kik a békességnek az emberi élet

megtartását tárgyazó fontosságát valamint ezen Országra úgy Európára nézve is (halljuk! halljuk!) inkább általánok, mint a' Király' Ministerei, különösen pedig az, a' ki éppen most beszélt ezen Házhöz.

„En könyilatkozatom, hogy ezen gondolkozás (a' béhességnek ohajtása) olly mélyen bé van az én szívémbé nyomva, hogy semmi némü jövendő hasznoltnak meggondolása, semmi köveikézhető veszedelmeknek megfontolása nem vehetne engem' arra, hogy ezen Háznak azt a' jóvalatot tegyen, hogy hadakozásba elegyítso magát: hanem én is érzem azt, a' mit ezen országban a' Státusnak legnagyobb emberei mindenkor éreztek, hogy tudniillik, két állapotok találtnak, mellyekbe helyeztetődve lévén, nem lehet különben tselekednünk annál, mint mi most tselekeszünk, tudniillik: midőn a' Nemzeti-betsület és a' közönséges bizodalom megbánatnak.

„Azon ügy, melly most ezen Ház' elejibe van terjesztetve, ezen két állapotok között mindéniket illeti: különben nem várnám illy bizodalommal ezen Háznak a' Király' Izenetére adandó helybehagyó Váloszát. Hogy beszédemnek azon néző-pontját, melly a' Királyi Izenetre alkalmasoságot szolgáltatott, annál tisztábban szemlélni lehessen, röviden azt fogom elé adni, hogy itt egyszeremiud két kérdések forognak fenn: az egyik törvényes, a' másik történeti.

„Ezen Parlamentum vagy a' mi Ország-lószékünk lehetlen hogy különben tekintse ezen tárgyat, tsak, mint Nemzeti just illető kérdést. Semmi Szövetségek között, mellyeket ezen ország külömbkülömb időszakaszokban Idegen Nemzetekkel kötött, nintsen egy is olly régi 's olly alapos, 's a' melynek feltételei olly meghatározottak, 's a' mi Historiáinknak fényesebb Epokhájjal olly szorosán összetsatoltatra volná-

nak, mint a' Nagy Britannia és Portugallia között fenn álló Szövetség.

„Ha a' történetek' folyamát végük nézzük, látjuk, hogy ezen Szövetség a' történeteknek minden egymásba való utközeiseiket győzedelmeskedve kiállotta, és hogy kezdetére nézve még annál az időpontnál is régibb, mellyben a' Braganzai Ház thrónusra lépett, 's Portugallia maga, független létét kapott. Ettől az időponttól fogva a' mai napig, a' legterhesebb környüállások között fenntartotta magát ez a' Szövetség.

„Midőn más nemzeteknél a' Szövetségeknék ereje össze omlott és többek között ezen Kötéseknek gyalázatjára Anglia ellen hadat izentek, Portugallia ekkor is állandó maradott erántunk, 's nekünk osztó társunk volt a' szerentsés következeseknek ditsösségében.

„Gyakran terhünkre is volt nekünk ezen Szövetség, 's a' kívántatott, hogy mondjunk le rolla, mint hogy a' helyett, hogy nekünk hasznot hajtana, inkább kárunkra szolgál: hanem valami Nemzeti Sympathiai érzés, 's más egyéb kissebb fontosságú tekintetek mindenkor ellene állottak annak, hogy Országunk a' maga tulajdon javát a' betsületi érzésnél többre 's azon ditsösségnél feljebb betsülte volna, hogy régi húséges Szövetségesnek változás nélkül való barátságát megtarítsa. Több időszakaszokban léptek Anglia és Portugallia egymással Szövetségi Kötésekre: —

„Az utolsó ezek között a' volt, melly a' Fejedelmeknek azon Bétsi Öszszegyülekezésekor köttetett, midőn ezek az Újabb Európának azon Alkut adták, melly ma a' Népek' Jusaiknak alapját teszi. Ezen Alkuban meg újítja Anglia a' maga elkötelezéseit, 's megígéri, hogy ő Portugalliát segíteni, 's az ő jusaikat, szabadságait, 's függetlenségét oltalmazni fogja.

„Már most arra a' kérdésre is szükséges lezen felelnünk, hogy mitsoda füg-

gésben lehet ezen tárgy a' Nemzeti betsü-
lettel? —

„A' mi Szövetségesünknek szabadsága
megtámodtatott! Ítélje-meg pedig ezen Ház,
hogy valyon mi a' Bétsi Alkú által nen
elmúlászthatatlanul köteleztetünk-e, néki
segítségére lenni?

„Minckelötte én ezen tárgyra széle-
sebben kibotsátanám magamat, előbb az
1815-ben Jan. 22-dikén költ Bétsi Alkunak
3-dik Czikelyét olvasom-sel ezen Ház e-
lött: —

„Az 1810 dikben Fébr. 19-dikén Rio-
de-Janerióban költ Kötés, tsak Proviso-
riai egyezés volt, és tsak a' Spanyol or-
szágtól tétetett kívánságokhoz volt alkal-
maztatva. Ezen Kötés tehát ezennel töké-
letesen elveszti erejét, a' nélkül mindazát-
tal, hogy ez, azon Szövetségi és Barátsági
egyezésnek, mely a' két Alkúvó Részek
között illy sokáig és illy szerentsésen fenn-
állott s még ma is fenn-áll, leglissebb
kárt is okozhatna.“

„Hogy ezen Kötésnek hathatossága
annál inkább értetődjék, megengedi né-
kem ezen Ház, hogy némelly magyaráza-
tokat közöljek felölle.

„Midőn 1807-ben Bonaparte kinyi-
latkoztatta, hogy a' Braganzai Ház meg-
szűnt uralkodni, a' Portugallus Király rá
vette magát Tanátslónak jóvallatjokra, hogy
vándoróljon-ki Brasiliába. Ezen időben egy
titkos Kötés állott lábra Portugallia és Ang-
lia között, melyben az utolsó kinyilatkoz-
tatta, hogy, ha a' Lisbónai Udvar Brasi-
liába ki fogna vándorolni, ő (Anglia) Por-
tugallianban a' Braganzai Háznál más Dy-
nastiát meg nem fogna esmérni.

„Ez a' Brasiliába lett kivándorlás és
az ennek következésében tétetett intézetek
egyedül tsak azzal a' czéllal tétettek, hogy
a' Braganzai Ház, Frantzia országnak ha-
talmából kimenekedjék. Az 1808-dik esz-
tendő béli titkos Conventio, természet sze-
rönt megszűnt titkos lenni, midőn 1810-

ben az alkori Kötésbe bététetett, s a' Né-
pek' törvényének egyik Czikelyévé tété-
tett. Ezen idő oltá köteleztetett Anglia ar-
ra, hogy Portugallianban más Uralkodót
meg ne esmérjen a' Braganzai Háznak va-
lamellyiktagján kívül. De Anglia ezen köte-
lességet akkor tsak azért vette vala magá-
ra, minthogy előre el lehetett látni, hogy
a' Braganzai Ház kéntelenítettni fog Brasi-
liába venni lakását. Hanem minckelötánna
a' Királyi Familia, a' háborunak szeren-
tsés végződése után azon jussát vissza
kapta, hogy Atyja' országába vissza tér-
hessen, ekkor Anglia is érezte azt, hogy
az ő maga' elkötelezése is megszűntek a'
Brasiliái Ház eránt, a' mennyiben tudni-
lik ő ezen Királynak a' Portugalliai thro-
nusért kezességet váltott vala mind addig,
míg az ő Portugalliai birtokaiból való el-
távozása tartani fogna.

„Mint hogy mindazonáltal az 1810-bé-
li Kötésnek megszűntetődésekor nyilván
feljegyeztetett az, hogy ezen változás azon
régebben fennálló barátsági és szövetségi
Kötéseket, melyek a' két Koronáknak sze-
rentséjekre azok között illy régen fennál-
lottak, semmi módon ne illesse: ehez kép-
pest tagadhatatlan dolog, hogy Anglia va-
lósággal köteleztetik Portugallianak védel-
mezésére. A' két Nemzeteknek egymás közt
való minden régi Kötéseik fennállanak;
ezek az egész nemzet által esmertetnek;
könnyen hozzájok lehet folyamodni; Spa-
nyol Ország is esmérni őket, valamint szin-
tén az egész kipillérozott világ. Ezek olly
sokak, de e' mellett olly világosok, hogy
tsak emlékezni kell rájok.

„Az 1703-dikban a' Hollandiai Ren-
delk, Anglia, és Portugallia között kotte-
tett Egyezésben illy meghatározott kifeje-
zések találatnak: — „Valamikor a' Fran-
tzia Király és a' Spanyol Király, külön-
külön vagy özsze tsatolodva, Portugallia-
val, Európában vagy az ő tengereken túl
lévő birtokaiban hadakoznak, vagy is ar-

ra a' gyanura okot szolgáltatnak, hogy azt tselekedni szándékoznak, a' Portugalliai Királyné (ezen Kötés Anna Királyné idejében készült) és a' Hollandiai Rendek mindannyiszor köteleztetnek jó szolgálataik által azon iparkodni, hogy a' nevezett Hatalmasságokat a' hadakozásról lebeszélhessék, és őket barátságos megegyezésre vehessék.

„Azon esetben mindazonáltal, ha ezen célzást el nem érhetnék, és a' fennnevezett két Hatalmasságok, vagy pedig közzülök valamelyik, Portugallia ellen hadat indítanak, az Egyező Részek hasonlóképpen hadat indítanak Frantzia vagy Spanyol országok ellen, külön-külön vagy mind kettőjük ellen; s ezen esetekben a' Hollandiai Rendek és ő Felsőge Nagy Britannia' Királynéja, 12,000 embereket állítanak ki, öltöztetnek fegyverbe, és fizetnek, s ezen armádát mind addig a' tsata' mezején tartják, míg szükségessé leszen.“ —
(Végzete következik).

P o r t u g a l l i a .

Valami nagyon nevezetes új tudósítá-Lissaink most nem érkeztek Portugalliából. A' bonai Udvari Ujság, azokon kívül, a' miket a' múlt postanapon kiadtunk, még a' következő kifejezéseket is közli azon beszédből, melyet Almeida, a' külső dolgokra ügyelő (nem Hadi) Minister úr, Dec. 4-dikén a' Pair-kamarához intézett: — „

„Nem tselekedhetem, hogy ezen lakamara előtt elne beszéljem azon plánumot, mellyel az Insurgensek a' magok intézeteiket tették, s hogy azon esküvést is fel ne hozzam, mellyel ők, a' Religiónak minden Szentségeivel körülvéetve, a' Megváltónak képerre megesküdtek. Azzal, hogy Don Miguelt Királynak proklamálták, meg nem elégedvén, a' Be irai Princzaszsonyt (Károly Spanyol Infáns-Princznét; a' Spanyol Király' idösb testvér ötse' Felesé-

gét), a' Portugalliai thronus' örökösének esmérték; a' ki pedig, mint hogy egy Spanyol Princzhez ment férjhez, már nem is Portugalliai asszony, s a' Portugalliai thronushoz semmi jusa nintsen többé. El nem mellőzhetem pedig megjegyzés nélkül, hogy a' Portugallus Insurgensek ezen esküvést a' Spanyol Tisztikarolnak oltalma alatt tették-le; de azt is meg kell továbbá jegyez-nem, hogy a' Spanyol Kabinéten most az Apostoli Junta uralkodik; hogy ezen Juntának ágazatai Portugalliára is ki vagnak terjedve, és hogy ezen Juntát mint a' Monarkhiák' legnagyobb ostorát, s mint a' Fejedelmeknek és az Európai polgári palérozódásnak gyalázatos Ligáját, úgy kell néznünk. Midön a' Spanyol Királyi Ministeriumnak tudtára adatott, hogy a' Spanyol Országba által szökött Portugallus Insurgensek Portugalliába bēütöttek, ekkor ez, haladék nélkül parantsolatot adott ki, hogy meg kell őket fosztani fegyvereiktől: de a' melly parantsolat olly kifejezésekből állott, hogy én illetlennék tartanám azokat ezen kamaráknak elejikke terjesztetni. A' Régens Princzaszszony nem elégedett-meg azzal, hogy az itt lévő Spanyol Követnek tudtára adatta, hogy a' maga Követi foglalatosságait Lisbonában szaktaszsa félbe, hanem egyszersmind a' maga Madridban lévő Követjének is parantsolatot küldött oda, hogy kívánjon elégtételt, még pedig ne tsak szóval hanem tselekedéttel valót, olly hozzátétellel, hogy ha ezen elégtétel a' Princzaszszony' várokozásának meg nem fogna felelni, ezen esetben az Anglusok, mint Portugallia' természeti Szövetségesei és buzgó barátjai, majd magokra fogják valólni az elégtétel-kívánást. A' Frantzia Udvar valamint szintén az Austriai, Orosz, és Pruszsziái Udvarok is megesküvést: a' mi jelenlévő Országlásunkat: de azonban nem tselekedhetem, hogy meg ne említsem, hogy a' Frantzia Nagykövet' magaviselete a' Madridi Udvarnál, nekünk pa-

nyasra adott allalmatosságot. Mint hogy az ellene való vád terhes, erre nézre az ő feleletét, mellyet ő a' mi Madridi Udvarnál volt Kövötünknek Villa-Realnak az ő kérdéseire adott, ezen lamarák' elejibe fogjuk terjeszteni. Remélem, hogy a' Frantzia Udvar ezen Diplomátikust vissza fogja hívai (már vissza is hívatta). Azonban még most se volna lehellen a' Spanyol Országlószéknek a' vellünk való jó egyetértést helyreállítani, ha ő nekünk jóvendőre nézve kezességet akarna állítani."

A' Minister után Gróf Villa-Real a' Madridi volt Portugallus Követ fogott a' beszédhez. Eléadta, hogy ő ott mindent elkövetett a' békességnek fenntartathatására nézve, 's ajánlotta magát, hogy ő ezen tekintetben elegendő tanúságokat fog felhordani, ha a' kamara Elölülője ezt néki meg fogja engedni; mellyet néki az Elölülő azonnal meg is engedvén, ő (Villa-Real) nagy számú leveleket és jelentéseket olvasott-fel (de a' mellyek között a' Párisi Csillág még eddig egyet is ki nem adott).

Ugyan ezen ülésben azt kívánta Sarmento úr, hogy azok az Aktákat, mellyeket a' Madridi volt Portugallus Minister Villa-Real úr felolvasott, haladék nélkül adják mind nyomtatás alá, hogy Portugalliának az Anglus Parlamentumban lévő nagy barátjai olvashassák és láthassák által ezen dolognak egész miben-létét.

Moziinho nevű tag panaszollkodott a' Belső Minister ellen azért, hogy a' Coimbrai Universitáson tanuló ifjuságnak ajánlását, hogy ők, mint Önkéntvállalkozottak fegyvert fognak 's az Insurgensekkel szembe szállanak, el nem fogadván, olly feleletet adott nékiek, hogy jobb, hogy a' tudományokkal foglalatoshodnak inkább, mint fegyverfogással. — A' Minister úgy felelt ezen panaszra, hogy a' nevezett Universitáson találtató ifjak nem mind barátjai a' Constitutziónak, melyre nézve majd a' le-

hetne az ő fegyverfogásoknak következtése hogy a' fegyvert a' most fennálló Országlószék ellen fordítanák.

Lo mil ezeket a' pontokat jóvalta meghatározatni: — 1. A' Haza veszedelmében forog — 2. A' lamarák felbeszakasztás nélkül tartják üléseiket — 3. A' Constitutzió ellenségeire nézve minden törvénykezési formáltatásokat lére kell tenni — 4. Azon általszökött Spanyol katonákat, kik Salvaterra-de-Magosba szállittattak-meg, fel kell fegyverkeztetni 's a' fő városnak őrzését rájokt kell bízni, melly által semmi esetben meg nem sértődnek a' Spanyol Orzággal fennálló kötések — 5. Minden polgári, katona, és papi Tisztikarokat, kik a' Rébellisekkel egyetértésben vagynak, tüstént le kell tenni, vagy el kell őket fogatni — Sarmento úr is helybe hagyta ezen öt jóvalatokat, 's e'képen szollott: „Mint hogy Pedró Császár a' Trajanusok és Antoninusok nyomdokaikat követi, tehát a' Portugallusok ne kövessék részekről az elfajult Romai népet, a' melly nem kívánt egyebet, tsak enni-inni-ivót és Comédiásokat (Panem et Circenses). — Az Igasságtévő Minister a' Tisztikarok ellen költ ki panaszával, azt mondván, hogy ezek között is nem kevesek találatnának, kik a' Constitutzió ellenségeivel egyetértésben élnek. Például a' Villa-Real Politziai Tisztet hozza-fel, azt mondván felőle, hogy ez szántszándékkal engedte-meg Marqui Chavesnek, ki azon városban a' támadást tsinálta, hogy azon városbol elszökthessen és Spanyol Országba által mehessen (Ezen aszszony, mond a' Minister, ég a' nagy buzgóságtól, hogy Constitutziókat fellorgathassa.

(*) A' közelebb költ M. Kurir 1-ső lapján 's első hasábján is tehát alólrol a' 3-dik sorban Chavesnék kell Chaves helyett olvasni).

A' Londoni Kurir illy levelet közöl Dec. 16-dikán Oportóból Dec. 7-dik napjáról: — „Itt legnagyobb lárma és rette-gés uralkodik. Marqui Chaves már csak 30 Anglus mértföldnyire áll Oportótól Mira-nidélánál. Hanem ezen úton a' sok hegyek miatt bajosan haladhatnak előre a' fegyveres seregek. Braganzából két úton lehet Oportó felé menni; az egyiket, Mi-randela, Villa-Real, Amarante, és Pena-fiel, a' másikon pedig Chaves, és Braga a' nevezetesebb városok, hol által kell men-ni. Mint hogy Villa-Real és Salamanda ezen úton vannak, 's az egyiket Claudi-no a' másikat Melló nevű Constitúziós Generálisok elfoglalva tartják, erre nézve még ezek eltartóztathatják a' Chaves ser-geit egy ideig az Oportóba való bemenetel-től, vagy azt tselekedhetik, hogy ha ez erőt talál rajtuk venni, mind ketten visz-sza vonják seregeiket Oportóba, és ezt egye-sített erővel fogják védelmezni, a' hol most Generális Stubbs a' fő vezér, a' ki meg-ígérte, hogy csak az alatta lévőlt maradja-nak hűségesek, ő Oportót az utolsó tsepp vérig védelmezi 's még az utzákon is foly-tatni fogja a' verekedést.“

A' legújabb levelek, mellyek Portuga-liából Londonba megérkeztek, Oportóból Dec. 8-dikán, és Lisbonából 9-dikén in-dultak. Az utolsókban semmi különös nem találtatott. Oportóban szörnyű rettegésben voltak nevezetesen az Anglus kereskedők, mint hogy hírt vettek Braganzából, hogy ott egy idős Anglust, a' ki betegsége mi-att jókor el nem távozhatott, a' városnak felpredáltásakor az Insurgensek kegyet-lenül meggyilkoltak volna, és hogy az In-surgensek minden Anglusokat, kiket ke-zelibe kaphatnak, mint kezeseket magok-kal el hirtözljék. Mondják, hogy az Insurgenseknek illy táberi kiáltások (parolájok) van: „Halál az Anglusoknak! Él-jen Don Miguel!“

Az Oportóban lévő Anglus keres-

kedők magok között gyűjtemént nyitván, a' pénzt arra fordították, hogy a' kikötő-helyben találtató Anglus kereskedő ha-jókon lévő matrózokat fegyverbe öltöz-tették, 's a' város' oltalmazóinak számát ezek által is szaporították. Úgy látszik, hogy Oportóban a' népnek nagyobb része a' Constitúzióhoz hajlandó.

Egy hajós Kapitány, a' ki Dec. 8-di-kán evezett-el Oportóból, azt beszélte Lon-donban Dec. 15-dikén, hogy ő, mikor út-nak indult, két gőz-hajót látott az Opor-tói kikötőhelybe bévevni, mellyeken An-glus katonaság ült. Mondták neki London-ban, hogy nem tudják, hogyan lehetne ez, mivel Angliából mostanság még sem-mi e'féle fegyveresekkel rakott hajók li-nem eveztek, hanem a' Kapitány úgy fe-lt, hogy ő a' dolog felől semmi magyará-zatot nem tud tenni, hanem azt bizonynal mondhatja, hogy az említett hajókat a' kikötő-helybe bévevni látta. Ha vzlósággal így vkn a' dolog, ezt nem lehet egyéb kép-pen megmagyarázni, hanem hogy az az Anglus fegyveres tsapat érkezett-meg, a' melly Gibraltárból elevezett.

A' Lisbónai Udvari ujság Dec. 6-dikáig történt dolgokra terjeszkedik-ki, a' melly napon illy fontos törvényt hozott az Igasság Ministerének jóvallására a' Követők kamarája: — 1. Czik. A' személyes szabadság három hónapokig megszüntetődik, 's az Országlószerék' böltsességére bizattatik, hogy a' Szabadság - szűnésnek a' Constitúcio 84-dik punktumával megegyezőleg hasznát vegye — 2. Czik. A' végre hajtó Hatalom ezen három hónapok alatt a' tisztviselői és ítélőbírói személyeket a' magok' hivataljok-nak folytatásában felfüggesztheti vagy ab-bol le is teheti, a' nélkül, hogy a' Con-stitúciónak 121-dik és 125-dik Czikkelyei-ben találtató formálításokhoz tartozna tar-tani magát. — Ezen törvénynek siető meg-

erössítettését oly fontosnak tartotta a' kamara, hogy a' melly napon a' Minister a' jovallatot tette, ugyan azon napon azt a' kamara, Biztosság elibe adta, megfontoltatta, 's meg is erössítette.

A' belső bátorságnak fenntartására nézve is erössített-meg ugyan ezen kamara ezen napon egy nevezetes törvényt, melly e' következő pontokból áll: — 1. Az országnak minden városaiban és faluiban egyegy bátorságra ügyelő strázsa tsoportot kell felállítani, mellyek Önként-vállalkozó polgárokból formáltassanak és arra legyenek határoztatva, hogy a' belső bátorságot fenntartassák 's a' Királyt és Constitútiót védelmezni segedelemmel legyenek. Azon katonák, kik az úgy nevezett népkatonaságnál (militziánál) szolgálnak, nem köteleztetnek ezen bátorsági strázsa-katonaság között szolgálni. A' papi személyek se' — 2. Minden helységben, a' hol 10—20 polgár béiratja magát, leszen egy Strázsamester alá tartozó tsoport; 20—40 emberből álló tsoportnak egy Al-hadnagy; 40—80 emberekből állónak pedig egy Kapitány leszen a' Kommandánsa. Oly helységekben, hol 80 polgároknál többen kiállanak, 2—3 Kompániák formáltatnak — 3. A' népesebb városok Kerületekre oszlanak-fel ezen tekintetben. A' Strázsamester tsoportja Trupp, a' Hadnagyé Rotta, a' Kapitányé Kompánia nevet visel 's a' t. — Ezen törvény' punktumai tovább is terjednek, hanem ezeknek megerössítettése más ülésre határoztatott.

B e c s.

Brasiliai Császár Ó Felsége, Ferdinánd Koronaörökös, Ferencz Károly, Károly, 's Jó'sef Magyar Ország' Nádorispánya' Ó Császári Királyi Fő Herczezségeknél, továbbá Cs. K. Házi-

Vége az 1826-dik esztendő 2-dik felénél.

Udvari és Státus Cancellarius Metternich Ó Herczezségének, mint a' most felállított Déli-Kereszt nevű Brasiliai Rend' Nagy Kereszteseinek Czimercét — továbbá, Cs. K. Valóságos Titkos Státus és Conferentiális Tanácsosnak Báró Stürmer Ó Excellentziájának, valamint szintén Gróf Mercy, és Gentz Cs. K. Udvari Tanácsos Uraknak, a' nevezett Rend' Dignitáriusi Czimerét — így végre Cs. K. Valóságos Titkos Státus és Conferentiális Tanácsos Báró Stifft Úr Ó Exc.jának ugyan azon Rend' Kommandátori keresztjét, Orvos Doktor Ritter Sta u d e n h e i m Úrnak is pedig éppen ezen Rend Ritteri keresztjét, a' Cs. K. Udvarnál lévő rendkívülváló Követ és meghatalmazott Minister Vice-Gróf Recende úrtól ajándékba által küldötte, 's Ó Cs. K. Felsége mindnyájoknak kegyelmes engedelmet adni méltóztatott, ezen Rend-czimereknek hordozására.

Fő Tisztelendő Pauer Chrysostom Jó'sef Úr, St. Pölteni Püspök, a' Cs. K. armádák' Apostoli Vikáriusa, Magyar Indigena, Nemes Esztergom Vármegye' törvényes táblájának Assessora, az Ausriai Cs. K. Mezei Gazdaság' tagja, meije üregében lévő verő-erénekt fenévé által ment daganatja miatt, életének 71-dik esztendjében, folyó Dec. 19-dik napján meghalozott.

A' pénzfolyamat December' 28-dikán;

közép árr:

A' Státus' 5 p. Centes Obligátióji 88 11/16

Az 1820-béli sorsosok,

Az 1821-béli hasonlók,

117

Béts városa 2 1/2 p. Centes Bankó Obligátióji, 44 5/8 forint. keltek, mind C.ben.

A' Bankó Aktziák keltek 1082 1/10 forinton.

Conv. Pénzben.